

stuedistrikter, efter at Terminen er udløben, naar Restancelisterne ere sendte til Herredsfogden til Udpantning, er som Følge deraf den Hjælp, man har villet tilstaa Statthyderne ved at udsende Fuldmægtigen fra Amtstuerne, af ringe Betydning for det store Flertal af Befolkningen. Jeg kan bevidne af Erfaring, at paa de store Amtstuer er ved Statfeterminens Udløb Antallet af Restancer saa stort, at flere Amtstuer have over 10,000 Restanter paa Restancelisten. Naar man nu vil tænke sig, hvad alene Indsendelsen gennem Postkontorerne af saa mange Beløb udgjør, vil man finde, at de udgjøre flere Gange saa meget, som Amtstuefilialbestyrerne skulle have i Gage. Der kunde efter min Formening, naar man vilde stille sig udelukkende paa Befolkningens Standpunkt og med dens Interesser for Øie, snarere være Grund til at gaa et Skridt videre ved at vende tilbage til en Del af de smaa Amtstuer, som tidligere ere nedlagte. Det maa jo nemlig erindres, at Filialerne kun i meget begrænset Omfang fyldestgjøre Befolkningens Interesse af at have Amtstuer i deres Nærhed. Filialerne ere dernæst i visse Henseender et Omkostningsdepartement, idet der paa Amtstuen, hvor Hovedbøgerne ligge, hvert Aar maa tages Udskrift af de af Amtstuens Stattekonti, hvis Beløb Filialen skal modtage, og dette er et meget vidtløftigt Arbejde. Pengene sendes fra Filialen til Amtstuen og Regnskabsaflæggelsen bliver dobbelt, først fra Filialen til Amtstuen, dernæst fra Amtstuen til Revisionen. Endelig kommer her til, at en vigtig Del af de Forretninger, som Amtstuen har med Befolkningen i Amtstuefredsen, for Exempel Paategning af Skjøder, Hartkornsattefter og Lignende, kan Filialen ikke udføre, fordi den ikke har Hovedbøgerne. Jeg tror altsaa, at naar man kunde gaa det Skridt videre og oprette en Del smaa Amtstuer, vilde det være meget i Befolkningens Interesse. Ligesom Erfaringen har viist, at der i Virkeligheden ingen Besparelse har været ved at sammenpakke en Mængde smaa Amtstuer i een stor, saaledes tror jeg heller ikke, det vil medføre nogen betydelig Forsøgelse af Udgiften, allensals kun en ringe i Forhold til den Betydning, som det har for Befolkningen, at oprette flere smaa Amtstuer. Der kommer ogsaa et andet Hensyn frem, som jeg formener, man — skjøndt det er et rent Humanitets-hensyn — ikke ganske kan lade ude af Betragtning. Der gives næppe blandt de Funktionærer, som have en vigtig Plads i Stats tjenesten, nogen, der er saa ubilligt stillet som Amtstuefuldmægtigene. De have en ansvarfuld Stilling, og store Midler

ere anbetroede til deres Redelighed. De have ikke som Herredsfuldægtigene ekstraordinære Indtægter ved Siden af deres Lønning. Hvad Amtstuefuldmægtigene fortjene ved Siden af deres Lønning er kun forsvindende, efter som det kun er Bagateller, der komme ind ved Salget af Kontrabøger og Udstedelsen af Hartkornsattefter. Det er rent forsvindende Bagateller, som komme ind derved, og som Følge deraf ere Amtstuefuldmægtigene forholdsvis lavt lønede. Med det Bederlag, som Rigsdagen har bevilliget, er det dem aldeles umuligt at faae det tørre Brød, men selv med den Løn, som de have ved Tilflugt fra Amtsforvalteren, er det en meget ringe Løn, de have, og naar de blive gamle og aflægs, saa at de ikke kunne forestaa Amtstueforretningerne, varetage de mange anstrengende Forretninger og den Regnskabsførelse, som betros dem, saa er der ingen Tilflugtssted for dem, paa deres gamle Dage vilde da saadanne smaa Amtstuer, Amtstuefilialer, være passende Steder for dem, fordi Forretningerne ikke have et større Omfang og ikke ere af anden Vækkendelse, end at en lidt aldrende, opslidt Mand magelig vil kunne besørge dem. Disse Folk ville her kunne have en Retraiteplads, og det forekommer mig, at man skylder disse fortjente Mænd, som have opoffret deres Tid og Kraft i Statens Tjeneste, at der gjøres Noget for dem. Jeg mener altsaa, at der er fuld Anledning til at anbefale det foreliggende Forslag, da det er i Befolkningens Interesse, og at der kunde være Anledning til at tage under Overveielse, om ikke en Del af de større Filialer, som ere oprettede, hvor der tidligere har været Amtstuer, atter kunne blive gjort til Amtstuer.

Finansministeren (Strup): Jeg havde troet at imøbekomme et Ønske ogsaa i dette Thing ved det Forslag, som jeg har fremsat. At det kun delvis har været Tilfældet, er jeg allerede gennem den korte Forhandling, som har fundet Sted, kommen til Kundskab om. Jeg skal dog tillade mig at gjøre den ærede første Tale (Clausen) opmærksom paa, at det, at Amtsforvalterne møde paa forskellige Steder i deres Distrikter for at modtage Skatterne, paa ingen Maade er et Ækvivalent for at have et Amtstuefilial, hvor Statteindbetaling kan finde Sted. Der er for det Første en meget betydelig Forskjel paa kun at kunne blive af med Skatten paa en enkelt bestemt Dag, ikke engang altid een Dag hver Uge, og at kunne indbetale sin Skat, naarsomhelst man har Leilighed dertil, hvilket med andre Ord som oftest vil sige, naar man alligevel har